

OBSAH

I. IDENTIFIKACE ŠD.....	2
II. CHARAKTERISTIKA ŠD	2
III. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	2
IV. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠD	2
V. STRAVOVACÍ PODMÍNKY	3
VI. EKONOMICKÉ PODMÍNKY	3
VII. CHARAKTERISTIKA ŠVP	3
1. Hlavní úkoly	3
2. Výchovně vzdělávací cíle.....	3
3. Zásady	4
4. Obsah vzdělávání	4
4.1 Místo, kde žijeme	4
4.2 Člověk a příroda	4
4.3 Člověk a zdraví.....	4
4.4 Člověk a společnost	5
4.5 Člověk a svět práce.....	5
4.6 Umění a kultura	5
5. Klíčové kompetence	5
6. Průřezová témata	7
6.1 Osobnostní sociální výchova (OSV).....	7
6.1.1 Osobnostní rozvoj.....	7
6.1.2 Sociální rozvoj.....	7
6.1.3 Morální rozvoj	8
6.2 Výchova demokratického občana (VDO)	8
6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)	8
6.4 Multikulturní výchova (MKV)	9
6.5 Environmentální výchova (ENV).....	9
6.6 Mediální výchova (MEDV)	10
6.6.1 Tématické okruhy receptivních činností:.....	10
6.6.2 Tématické okruhy produktivních činností:.....	10
VIII. AUTOEVALUACE	10
IX. VNITŘNÍ ŘÁD ŠKOLNÍ DRUŽINY	11
VYSVĚTLIVKY	11

I. Identifikace ŠD

Základní údaje o ŠD

Adresa: ŠD při ZŠ Hrdějovice, Školní 108, 373 61 Hrdějovice

Ředitelka školy: Mgr. I. Dušáková

Vedoucí vychovatelka: R. Velíšková

Kapacita ŠD: 30 žáků

Provoz ŠD: 6³⁰ - 16³⁰

Telefon: +420 387 220 413

Web.: www.zshrdejovice.cz

E-mail: skola@zshrdejovice.cz

II. Charakteristika ŠD

Školní družina je součástí ZŠ a nachází se v budově školy. Je tvořena jedním oddělením. Pro svou činnost využívá jednu kmenovou místnost, která je účelově vybavena a je inspirující pro činnost a práci s dětmi. K pohybovým aktivitám mohou děti využívat školní hřiště. Vybavení a materiální podmínky ŠD jsou vyhovující. Stravování je zajištěno v budově ZŠ.

III. Personální podmínky

Zájmově vzdělávací program ve ŠD je řízen kvalifikovanou vychovatelkou s pedagogickým vzděláním a mnohaletou praxí. Program ŠD je připravován pro 30 dětí ve věku 6 – 9 let. Do družiny mohou docházet i žáci starší-přespolní, v době od konce vyučování do odjezdu autobusu. Tato možnost je využívána hlavně v případě nepříznivého počasí.

IV. Podmínky vzdělávání ve ŠD

Školní družina je místem pro zajímavé vyžití dětí, pro regeneraci sil a relaxaci po školním vyučování, napomáhá rozvoji dětské tvořivosti, posilování zdravého sebevědomí, je prostředím pro dětský úsměv a radost. Školní družina dává prostor pro komunikaci mezi dětmi, vychovatelkou a rodiči a vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

- Posláním ŠD je pomáhat dětem v organizaci a využití volného času, hledání zálib, které naplní dětskou činnost, nacházení talentované mládeže, zapojení dětí do školních projektů, a podobně.
- Velmi důležitá je přitom spolupráce s vedením školy, třídními učitelkami a rodiči. Vedení školy pomáhá ŠD po stránce materiální i výchovné.

V. Stravovací podmínky

Stravování dětí v ŠD je zajišťováno školou ve ŠJ, podle platných předpisů. Pitný režim se dodržuje v školní jídelně.

VI. Ekonomické podmínky

Měsíční poplatek za ŠD činí 50,-Kč na jednoho žáka.

VII. Charakteristika ŠVP

1. Hlavní úkoly

- Prostřednictvím hry rozvíjet u dětí tvořivost a fantazii
- Vést děti k aktivnímu odpočinku
- Rozvíjet vhodné návyky a dovednosti

2. Výchovně vzdělávací cíle

- Učit se znát
- Učit se jak na to
- Učit se žít společně
- Učit se být
- Učit se zodpovědnosti za své chování
- Rozvoj osobnosti člověka
- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností, rozvoj schopnosti všestranné komunikace
- Zvyšování sociální kompetence
- Spolupráce a nacházení svého místa ve skupině a ve společnosti
- Formování životních postojů
- Získávání všeobecného přehledu – v návaznosti na učivo 1. stupně
- Výchova k prevenci sociálních jevů
- Výchova k nepodléhání cizím negativním jevům
- Předcházení negativnímu jednání dětí
- Pochopit a uplatňovat zásady demokracie – Úmluva o právech dítěte
- Vytvářet vědomí národní a státní příslušnosti
- Respektovat jinou etnickou kulturní skupinu
- Pochopit a uplatňovat princip rovnosti mužů a žen
- Vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a pomoci
- Vést ke spolupráci a toleranci k druhým
- Společně stanovit pravidla slušného chování a dbát na jejich dodržování

- Získávat a uplatňovat znalosti o životním prostředí a jeho ochraně
- Dodržovat bezpečnost a ochranu zdraví
- Maximální využití didaktické techniky
- Důsledné řešení výchovných přestupků
- Podpora osobní spokojenosti a pohody dítěte

3. Zásady

- Naslouchat dětem, nechat jim dostatek prostoru a času pro jejich seberealizaci
- Často děti chválit a reagovat na jejich úspěchy
- Respektovat potřeby dětí, jednat nenásilně, přirozeně, citlivě, navozovat pohodu a klid
- Chovat se k dětem důvěryhodně a spolehlivě, jsme pro ně jistotou a bezpečím
- Nepodporovat stále organizování a nezdravou soutěživost
- Rozvíjet u dětí zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být samo sebou
- Přizpůsobit se životu v sociální skupině a jednat v duchu základních lidských práv a etických hodnot

4. Obsah vzdělávání

4.1 Místo, kde žijeme

Dílčí cíle:

- ❖ Poznávání nejbližšího okolí
- ❖ Organizace života v rodině, ve třídě, ve ŠD, ve společnosti, ve škole

VVS (výchovně vzdělávací strategie) – vycházky do okolí, návštěva knihovny, kulturních památek, policie; tématické malování, besedy)

KK (klíčové kompetence) – pomoc dítěti zvládnout vztahy v rodině a nejbližším okolí

4.2 Člověk a příroda

- Pravidelně pobývat venku v přírodě
- Vytvářet v dětech ohleduplný vztah k přírodě a hledat možnosti alternativního uplatnění při její ochraně
- Pozorovat změny v přírodě
- Sbírat přírodniny

4.3 Člověk a zdraví

- Vést děti k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka
- Podporovat u dětí zdravé životní návyky
- Poznávat podstatu zdraví a příčiny nemocí
- Získávat základní znalosti o svém těle formou her a soutěží

- Rozvíjet a podporovat pohybové a manipulační dovednosti
- Vést děti k sebeobslužným dovednostem
- Seznamovat se základními pravidly silničního provozu a chováním v roli chodce, cyklisty

4.4 Člověk a společnost

- Osvojovat a dodržovat zásady společenského chování
- Vést děti k porozumění, úctě, toleranci a empatii
- Vytvářet kamarádské vztahy
- Vést ke spolupráci při řešení problémů a úkolů a schopnosti pracovat v týmu

4.5 Člověk a svět práce

- Rozvíjet motoriku a obratnost ruky
- Dodržovat bezpečnost práce
- Osvojovat základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- Vést děti k pořádkumilovnosti a úklidu hraček
- Seznamovat s drobnými domácími pracemi a úkony
- Vést k seberealizaci při pracovních činnostech
- Učit systematičnosti

4.6 Umění a kultura

- Vytvářet vztah k uměleckým hodnotám
- Podílet se na výzdobě ŠD a školy, prezentovat dětské práce na veřejnosti
- Motivovat a vést děti k výrobě dárků k různým příležitostem /zápis, setkání s důchodci/
- Vést děti k lásce k hudbě prostřednictvím hudebně tvořivých, poslechových, hudebně pohybových, pěveckých a sluchových činností
- Osvojovat estetiku-krásno, citlivě vnímat okolní svět a nejbližší okolí
- Připomínat lidové tradice a zvyky
- Seznamovat s různými výtvarnými technikami

5. Klíčové kompetence

Dlouhodobý proces, souhrn dovedností, schopností, vědomostí a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do ŠD. Prolínají se všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

- **KOMPETENCE K ÚČENÍ:** žák se učí s chutí, dokončuje práci, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení. Vybírá efektivní a vhodné způsoby a metody v přípravách na vyučování. Učivo si osvojuje hravou a nenásilnou formou. Vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení a propojení se snaží je efektivně využívat. Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává. Poznává

smysl a cíl učení, posuzuje vlastní pokrok, učí se kriticky hodnotit výsledky svého učení.

- **KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ:** žák si všímá dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické a empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení nevede k cíli, započaté činnosti dokončuje. Vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechává se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problémů. Prakticky ověřuje správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů. Kriticky přemýšlí, činí uvážlivá rozhodnutí, učí se obhájit a uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a zhodnotit výsledky svých činů.
- **KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ:** žák ovládá řeč, vyjadřuje myšlenky, otázky, dopovědi a sdělení vhodně formuluje větami, komunikuje bez ostychu a kultivovaně s dospělými i vrstevníky. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje. Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
- **KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ:** žák samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, záměrné ubližování, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
- **KOMPETENCE OBČANSKÉ:** žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, dbá na osobní zdraví své i druhých, učí se respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní i historické dědictví, učí se chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.
- **KOMPETENCE PRACOVNÍ:** žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, učí se plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky, učí se přistupovat k výsledům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví svého i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot, učí se využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.
- **KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU:** žák se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku na vyplnění volného času.

6. Průřezová témata

6.1 Osobnostní sociální výchova (OSV)

6.1.1 Osobnostní rozvoj

- Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení – smysluplné trávení volného času, možnost výběru podle svého zájmu, možnost volby
- Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině, co o sobě vím já a co si o mně myslí druzí, já a mé chování, temperament, postoje, hodnoty; moje učení; moje vztahy k druhým lidem, chápání vztahů mezi lidmi, porozumění ostatním, zásady lidského soužití, umění jako prostředek komunikace, rozvoj vztahů mezi žáky, rozvoj komunikačních dovedností, uvědomění si hodnot různosti lidí a kultur, mravy, etika, spolupráce
- Odpovědnost za své chování, sebekontrola, sebeovládání, vybírat bezpečná místa pro hry, neničit hračky a hry, organizace vlastního času, dokončovat započatou práci, vnímat nespravedlnost, agresivitu, šikanu, dokázat se bránit, dokázat se prosadit podřídit, přijmout kompromis, respektovat jiné
- Výchova ke zdravému životnímu stylu (správné stravovací návyky, pitný režim, hygienické návyky, odpovědnost za pořádek a s voje věci), odpovědnost za svou osobu a své zdraví, rozpoznat nebezpečí, dobrá organizace času, zvládat stresové situace, předcházet stresům, hledat pomoc při potížích, formulovat těžkosti a společně hledat řešení, vyrovnávat se s nedostatky a neúspěchy, hledat způsob nápravy, řešit životní situace (nemám si s kým hrát, nemám kamarády, nechtějí mě do družstva)
- Pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak, rozvoj citů, tvořivosti v mezilidských vztazích, tvořivé hry, příležitosti při hraní, nechat děti organizovat různé činnosti, realizovat se při výzdobě ŠD plánovat činnosti ve ŠD

6.1.2 Sociální rozvoj

- Vzájemné poznávání dětí, podobnost a odlišnost lidí, rozdíly v myšlení a jednání, zachovávat klid a rozvahu, nezmatkovat
- Poznávání lidí, formování životních postojů; úcta, porozumění, tolerance, schopnost a ochota pomoci, prevence sociálně patologických jevů (drogy, alkohol, kouření, delikvence, virtuální drogy, šikanování, vandalismus, násilné chování, rasismus), podobnost a odlišnost lidí, vztahy a naše ŠD

- Posilování komunikačních dovedností, řeč těla, zvuků a slov – kultivace slovního i mimoslovního projevu, rozvíjení slovní zásoby, správná výslovnost; schopnost vyjádřit se, požádat o pomoc, o radu, schopnost formulovat myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikovat bez ostychu s vrstevníky i dospělými, vést dialog, pravda a lež, schopnost naslouchat, pozdrav, prosba, poděkování, omluva, vysvětlování, žádost, ...
- Dovednost odstoupit od vlastního nápadu a podřídit se, rozvíjet cizí myšlenku, pozitivní myšlení, kladné řešení konfliktů, zvládnutí soutěžení, prohry, konkurence

6.1.3 Morální rozvoj

- Různé typy problémů a sociálních rolí a jejich řešení; důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality, objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování, získávat potřebné vědomosti, dovednosti a postoje
- Umět hodnotit chování své i ostatních, neočekávat protislužbu, respektovat druhé, být spravedlivý, odpovědný, spolehlivý

6.2 Výchova demokratického občana (VDO)

- Rodina, škola, školní družina, obec, stát; principy demokracie, příbuzenské vztahy, vztahy mezi dětmi, soužití, pravidla slušného chování; pochopit význam pravidel, řádu, práv, rozvoj kritického myšlení, disciplinovanosti a sebekritiky
- Základní lidská práva a práva dítěte, oslovování křestním jménem mezi dětmi, komunikace a spolupráce; respektování kulturních i jiných odlišností, občanské postoje a chování ve společnosti, základní společenská pravidla, práva a povinnosti občana v demokratické společnosti
- Demokratické rozhodování mezi dětmi, možnost volby
- Plánovat, organizovat, řídit a hodnotit; odhadovat rizika svých nápadů, odpovědnost; uvědomit si svá práva a práva druhých, spravedlnost, řád, morálka

6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Rodinné příběhy, regionální pověsti a báje, zážitky a zkušenosti z jiných zemí, život dětí v cizích zemích, naši sousedé, překonávání stereotypů a předsudků, vážit si kulturního a historického dědictví, uznávání tradičních evropských hodnot, respektování národní identity
- Naše vlast a Evropa, Evropa a svět, státní a evropské symboly – seznamovat se s životem a zajímavostmi jiných zemí; zážitky z cest do zahraničí, vyprávění z dovolené, vnímání historických událostí, které ovlivnily Evropu a svět

- Evropská unie a řešení problémů dětí a mládeže

6.4 Multikulturní výchova (MKV)

- Jedinečnost každého člověka, člověk jako součást etnika, respektování zvláštností různých etnik (ve škole, v obci, ve státě)
- Spolupráce, tolerance, solidarita, slušné chování bez ohledu na kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost – stmelování kolektivu třídy
- Rovnocennost všech etnických skupin a kultur, postavení národnostních menšin, odlišné myšlení a vnímání světa
- Specifické rysy jazyků, jejich rovnocennost a vzájemné obohacování, potřeba ovládat cizí jazyk jako nástroj dorozumění a celoživotního vzdělávání
- Odstranění diskriminace a předsudků. Lidská práva; rozvoj smyslu pro solidaritu, spravedlnost a toleranci, kladný vztah k menšinám

6.5 Environmentální výchova (ENV)

- Využívání přírody relaxaci, k hrám, ke sportování, poznávání přírody a její ochrana, les, pole, vodní zdroje, moře a tropický deštný prales, lidské sídlo – město – vesnice; kulturní krajina
- Voda, ovzduší a půda, ochrana a co můžeme udělat my (pitná voda, ohrožování ovzduší a klimatické změny, zemědělství – zdroj výživy); ochrana biologických druhů, šetření energiemi, surovinové a energetické přírodní zdroje
- Životní prostředí a zemědělství, životní prostředí a doprava, životní prostředí a průmysl; odpady a hospodaření s odpady; ochrana přírody a kulturních památek; změny v krajině; Den Země
- Naše obec, změny v přírodě, ochrana přírodních zdrojů, odpady, kultura; náš životní styl, aktuální ekologický problém a jeho řešení; prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na Zemi

6.6 Mediální výchova (MEDV)

6.6.1 Tématické okruhy receptivních činností:

- Pěstování kritického přístupu k reklamě, nenechat se ovlivnit; hledání základního obsahu v textu, zprávě
- Různé typy sdělení, rozdíl mezi reklamou a pravdivou zprávou, mediálním sdělením a realitou
- Rozdílné zprávy, texty pro děti, dospívající a dospělé; zprávy pro různé časopisy a noviny
- Rozvoj schopnosti mít a vyjádřit svůj názor, nenechat se ovlivňovat
- Vliv médií na život a chování člověka i společnosti, role filmu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti

6.6.2 Tématické okruhy produktivních činností:

- Správné vyjadřování, vhodná sdělení

VIII. Autoevaluace

Cílem evaluace včetně hodnocení je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v ŠD včetně jejich podmínek.

1. Vnitřní evaluace

- Průběžné sebehodnocení práce vychovatelky
- Hodnocení výchovné práce ŠD vedením školy
- Hodnocení výchovné práce ŠD třídními učitelkami – vzájemná spolupráce, přehled o rozvoji dětí
- Hodnocení klimatu ŠD
- Hodnocení realizace ŠVP

2. Vnější evaluace:

- Zpětná vazba ze získaných informací od rodičů a dětí
- Hodnocení zřizovatele a České školní inspekce
- Hodnocení veřejnosti podle prezentace výsledků ŠD

3. Evaluace práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá:

- Činností družiny jako specifického školského zařízení
- Prací ŠD – kvalita a efektivita
- Působením vychovatelky a činností na jednotlivé děti

- Personálním stavem školní družiny a úrovní dalšího vzdělávání vychovatelek – (samostudium)
- Stavem materiálních podmínek (kvalita pracovního prostředí, vybavení nábytkem, pomůckami, atd.)
- Zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví

4. Techniky evaluace a hodnocení:

- Průběžné denní hodnocení toho, co se povedlo, co ne a hledání příčin
- Kolegiální rozhovor na pedagogických či provozních poradách
- Neformální povídání o činnostech v ŠD, o svěřených dětech
- Zpětná vazba bezprostředních reakcí dětí
- Zpětná vazba – zájem rodičů o činnost ve školní družině
- Pozorování dětí, rozhovory s dětmi i rodiči
- Testování, jak si děti poradí se zadanými úkoly
- Kontrola vedení školy (hospitace, pozorování, kontrola vedení dokumentace ŠD, diskuse na poradách ŠD)
- Každoroční písemné zhodnocení vlastní práce ŠD – přikládá se k výroční zprávě školy

IX. Vnitřní řád školní družiny je vydán samostatně jako příloha ŠVP ŠD.

Vysvětlivky

BOZP - bezpečnost a ochrana zdraví při práci

EGS - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ENV – environmentální výchova

KK – klíčová kompetence

MEDV - mediální výchova

MKV – multikulturní výchova

OSV - osobnostní sociální výchova

ŘŠ – ředitelka školy

ŠD – školní družina

ŠJ – školní jídelna

ŠVP – školní vzdělávací program

VDO - výchova demokratického občana

VVS – výchovně vzdělávací strategie

ZŠ – základní škola